

T.a.v. Verkiezingsprogrammacommissie

Den Haag, 21 juli 2023

Betreft: Input UNICEF Nederland voor het Verkiezingsprogramma

Geachte Programmacommissie,

Met nieuwe verkiezingen in aantocht, staat u als Programmacommissie voor de opgave om vooruit te kijken en richting te bepalen voor de toekomst van Nederland. Het is een uitgelezen kans om daarbij nadrukkelijk een visie op de jeugd van Nederland te presenteren. Graag geven we u daartoe een aantal suggesties mee.

Visie op jeugd

Volgens het VN-Kinderrechtenverdrag zijn ouders de eerste verantwoordelijke om te zorgen voor een goede ontwikkeling van kinderen. De overheid heeft op haar beurt de plicht te zorgen voor goede omstandigheden en voorzieningen en voor het ondersteunen van ouders. Dat vergt boven alles dat in beleid het belang van het kind voorop wordt gezet. Deze verplichting rust ook op de Nederlandse overheid.

Momenteel ontbreekt een visie op de positie en het opgroeien van de jeugd in Nederland en de rol van de overheid daarbij. Terwijl het gaat om een grote groep van maar liefst 3,3 miljoen mensen. De tijd waarin kinderen opgroeien en ontwikkelen, is een tijd van investering – voor een goed en kansrijk leven als kind en toekomstig volwassene én voor de toekomst van onze samenleving. De kinderjaren zijn kort en de fases en situaties in het leven van kinderen zijn enorm divers. Hoe te investeren in een positieve, brede en kansrijke ontwikkeling vraagt dan ook om een doordachte visie. Het VN-Kinderrechtenverdrag geeft hiertoe concrete handvatten.

Terwijl het belang van investeren in de jeugd enorm groot is, heeft de jeugd een relatief zwakke positie naar politiek en overheid. Kinderen hebben geen stemrecht, zijn minder goed verenigd, tellen economisch minder mee, worden vaak niet gehoord en hebben een kwetsbare en juridisch zwakke positie.

Daarom vragen we u het verschil te maken en in uw nieuwe verkiezingsprogramma een visie voor de jeugd op te nemen. Hoe ziet uw partij de rol en waarde van kinderen in de maatschappij, wat is nodig voor een goede, brede, kansrijke ontwikkeling van kinderen en hoe draagt de overheid daaraan bij?

Specifieke aandachtspunten

Naast ons pleidooi voor een visie op jeugd, is er een aantal specifieke aandachtspunten die wij graag onder uw aandacht willen brengen.

- **Situatie van kinderen op de vlucht verbeteren** door een landelijk kwaliteitskader op te stellen om kinderrechten en de minimumnormen in alle vormen van opvang voor kinderen te waarborgen. Daarnaast de veiligheid en ontwikkeling van deze kinderen beschermen door het minimaliseren van verhuizingen, kinderen niet te plaatsen in de (crisis)noodopvang, te stoppen met vreemdelingendetentie van kinderen en gezinnen, het beschikbaar maken van voldoende financiële middelen voor het kindvriendelijk maken van de opvang, en het verkorten van de wachttijd in de asielprocedure. Daarnaast moeten kinderen prioriteit krijgen in de EU Asiel- en Migratiepact.

- **Armoede onder kinderen voorkomen en aanpakken in Europees en Caribisch Nederland** door enerzijds het verhogen van het inkomen en anderzijds het verlagen van de kosten. Armoede is meer dan geldgebrek: het gaat om mee kunnen doen in de maatschappij. De aanpak van armoede is dan ook niet een opdracht van één ministerie. Van belang is één definitie van armoede, het uitvoeren van de adviezen uit de rapporten over het sociaal minimum, het opheffen van het voorbehoud bij artikel 26 van het Kinderrechtenverdrag en het structureel maken van schoolmaaltijden in Europees Nederland en waar mogelijk ook in Caribisch Nederland.
- **Realiseren van een gezonde voedselomgeving voor alle kinderen** door een veel sterkere en bredere aanpak die zorgt dat kinderen opgroeien in een omgeving die veel minder verleidt tot keuzes voor ongezond voedsel. Regelgeving is nodig voor een verbod op kindermarketing voor ongezonde voedingsmiddelen, een slimme suikertaks, verlaging van BTW op groente en fruit en strenge afspraken voor productverbetering.
- **Een jeugdzorg waarin de belangen van kinderen centraal staan** door de financiële of andere belangen minder voorop te zetten en echt te luisteren naar wat kinderen nodig hebben.
- **Versterking van kennis en begrip van kinderrechten in overheid en samenleving** door meer voorlichting voor jong en oud over mensenrechtenverdragen en een overheid die deze regels uitdraagt. Daarvoor is het ook belangrijk dat Nederland het klachtenprotocol bij het VN-Kinderrechtenverdrag ratificeert, daarmee krijgen kinderen de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij het VN-Kinderrechtencomité.
- **Realiseren van betekenisvolle participatie van kinderen en jongeren** door borging hiervan in wet, beleid en praktijk zodat jongeren en kinderen daadwerkelijk kunnen meedenken, meepraten en meedoen in de samenleving.
- **Verbetering van de mentale gezondheid van kinderen en jongeren** door de ingezette aandacht en aanpak voort te zetten en te verbeteren. Daarbij is van belang dat op alle scholen aandacht is voor sociaal en emotionele vaardigheden en dat de druk die jongeren ervaren daadwerkelijk wordt verlaagd.
- **Bedrijven stimuleren tot een positieve impact** op mens, milieu en klimaat door effectieve Nederlandse en Europese wetgeving. Het is van belang dat deze wetgeving in overeenstemming is met de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen, van toepassing is op de gehele waardeketen en een expliciete verplichting bevat dat het uitvoeren van *due diligence* moet plaatsvinden met bijzondere aandacht voor de rechten van kinderen.

Graag geven wij u ook mee dat jongeren duurzame oplossingen van de overheid verlangen. Dit blijkt uit onze voorbereidingen voor Jongeren Prinsjesdag. Uit onze representatieve peiling van 21 juli jl. blijkt dat zij een beetje (39%) of geen vertrouwen (27%) hebben dat politieke partijen genoeg denken aan wat voor hen belangrijk is, slechts 8% geeft aan dat ze hier wel vertrouwen in heeft.

Opgroeien als kind is een kostbare, unieke tijd die niet in te halen is. We hopen dat u de jeugd een prominente plek wilt geven in uw verkiezingsprogramma en gaan hierover graag met u in gesprek.

Voor het maken van een afspraak, vragen of aanvullende informatie kunt u contact opnemen met Sacha Bökkerink (sbokkerink@unicef.nl of 06 23 85 08 43).

Met vriendelijke groet,

Suzanne Laszlo
Directeur UNICEF Nederland